

Profesor Zdzisław Prochowski

Urodził się 1 marca 1926 r. w Pełczycach Górnych, w powiecie sandomierskim.

Ukończył szkołę podstawową w Sandomierzu i złożył egzamin wstępny do gimnazjum. Wybuch wojny, a następnie okupacja hitlerowska uniemożliwiły mu podjęcie nauki w gimnazjum. Kontynuował ją na tajnych kompletach, a także przygotowywał się samodzielnie do egzaminu dojrzałości. Świadectwo dojrzałości uzyskał na tajnych kompletach w czerwcu 1944 r.

W latach 1940 – 1944 był formalnie dorywczo zatrudniony w Państwowym Inspektoracie Ubezpieczeń Wzajemnych w Sandomierzu. W tym czasie brał udział w konspiracji, w działaniach dywersyjnych, a przede wszystkim w partyzantce, najpierw w Narodowej Organizacji Wojskowej, a następnie w Armii Krajowej. Był żołnierzem sandomierskiego Kedywu oraz dowódcą oddziału będącego częścią Świętokrzyskich Zgrupowań Partyzanckich „Ponury”. Nosił pseudonim „Krzemień”. Brał udział w kilkudziesięciu akcjach zbrojnych. W tym czasie posiadał stopień sierżanta podchorążego AK. Po wojnie był represjonowany przez UB, spędził kilka miesięcy w areszcie w Łodzi i Sandomierzu. W ostatnich latach był awansowany na porucznika i kapitana. Był członkiem prezydium Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej.

W latach 1946 – 1950 odbył studia na wydziale Prawno-Ekonomicznym Uniwersytetu Łódzkiego uzyskując stopień magistra ekonomii. Pracę naukową rozpoczął jeszcze w czasie studiów, bo w 1948 r. jako młodszy asystent w Katedrze Historii Społecznej i Gospodarczej UŁ. W 1949 r. został zatrudniony jako młodszy asystent, a w 1950 r. jako starszy asystent w Katedrze Planowania Gospodarki Narodowej, w Oddziale Łódzkim Szkoły Głównej Planowania i Statystyki. Kontynuował pracę w tej Katedrze po powołaniu Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Łodzi.

Stopień doktora nauk ekonomicznych uzyskał w grudniu 1960 r. w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Sopocie, na podstawie pracy doktorskiej pt. „Przyczynki do teorii lokalizacji zakładów przemysłowych”. Praca ta została opublikowana w 1964 r. W 1961 r. został zatrudniony na stanowisku adiunkta, a w 1969 r. na stanowisku docenta. Był współtwórcą Katedry Ekonomiki Budownictwa i Inwestycji. W latach 1970 – 1975 pełnił funkcję zastępcy Dyrektora Instytutu Ekonomiki Produkcji, zaś od 1974 r. funkcję kierownika Zakładu Ekonomiki Budownictwa i Inwestycji, wchodzącego w skład wspomnianego Instytutu. Był inicjatorem powołania Instytutu Polityki Regionalnej, oraz związanego z nim kierunku studiów.

Na szczególną uwagę zasługuje okres pełnienia przez niego funkcji dziekańskich Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ. Był to okres bardzo trudny, tak dla Wydziału jak i całego szkolnictwa wyższego. W latach 1975 – 1981 pełnił funkcję prodziekana Wydziału, a w latach 1981 – 1987 funkcję dziekana Wydziału. Dzięki jego rozważnej polityce Wydział przeszedł przez ten trudny okres bez większych strat. Jako bezpartyjny

dziekan podejmował wszelkie możliwe działania dla uwolnienia internowanych nauczycieli akademickich. W 1992 r. przeszedł na emeryturę. Nadal jednak kontynuował działalność dydaktyczną poza UŁ. W latach 1989 – 1993 podjął pracę w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim na stanowisku profesora nadzwyczajnego, zaś w latach 1993 – 1996 był zatrudniony w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie (Uniwersytecie im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego) na stanowisku profesora zwyczajnego.

Ważne miejsce w jego działalności stanowiła praca dydaktyczna i naukowa. Wypromował około 500 magistrów oraz 14 doktorów. Jego zainteresowania naukowe koncentrowały się na trzech następujących kierunkach: teoria lokalizacji przemysłu i inwestycji, zagadnienia spółdzielczości mieszkaniowej oraz problematyka badań nad regionem łódzkim. Tej problematyce poświęcił olbrzymią większość swoich prac. Był autorem ponad 90 publikacji, w tym 26 książek, których był autorem bądź współautorem. Przygotował również ponad 50 ekspertyz dla potrzeb gospodarki narodowej. Najważniejsze jego książki to: Lokalizacja zakładu przemysłowego: problemy teorii (1964), Alokacja inwestycji a rozwój regionów (1988), Gospodarka w kryzysie a kondycja moralna społeczeństwa (1989), Zagrożenia i szanse społeczno-gospodarcze aglomeracji łódzkiej (1990), Czynniki społeczno-gospodarcze integrujące i dezintegrujące miasto (1995), Makroregion Środkowy – doświadczenia i przyszłość (1996).

Wiele prac poświęcił Łodzi, aglomeracji łódzkiej i regionowi łódzkiemu, ale był również redaktorem naukowym i współautorem monografii regionalnych takich województw jak: skierniewickie, wrocławskie, płockie i konińskie. W latach 1974 – 1991 był przewodniczącym Interdyscyplinarnego Zespołu Naukowo-Badawczego UŁ ds. Spółdzielczości Mieszkaniowej i redaktorem naukowym 14 tomów „Zeszytów Naukowych UŁ” dotyczących tej problematyki. Był członkiem kolegium redakcyjnego i zastępcą przewodniczącego Rady Programowej Biuletynu Informacyjnego Centralnego Związku Spółdzielczości Budownictwa Mieszkaniowego.

Ze względu na swoje zainteresowania naukowe oraz pełnione funkcje dziekańskie, uczestniczył w pracach wielu organizacji i instytucji o charakterze regionalnym i ogólnopolskim. W latach 1954 – 1961 był zatrudniony w niepełnym wymiarze godzin, najpierw w Wojewódzkiej, a następnie w Miejskiej Komisji Planowania Gospodarczego w Łodzi. W latach 1963 – 1981 był członkiem Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN. W latach 1990 – 1991 był delegatem pełnomocnika rządu ds. Reformy Samorządu Terytorialnego w woj. Łódzkim. Był przewodniczącym bądź członkiem wielu rad naukowych (np. przy prezydencie m. Łodzi, przy prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Łodzi i w Kielcach, a także przy centralnych i wojewódzkich organach państwowych i gospodarczych).

Za swoją pracę otrzymał wiele nagród i wyróżnień. Był laureatem nagród naukowych woj. Łódzkiego i m. Łodzi. Czterokrotnie otrzymał nagrodę Ministra i wielokrotnie nagrodę Rektora UŁ za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne. Otrzymał wiele odznaczeń za swoją działalność partyzancką, w tym m.in.: dwukrotnie Krzyż Walecznych, Krzyż Partyzancki, Krzyż AK. Otrzymał również wiele odznaczeń państwowych (Złoty Krzyż

Zasługi, Krzyż Kawalerski i Komandorski Orderu Odrodzenia Polski) i uniwersyteckich oraz resortowych (Złota Odznaka UŁ, medal „Uniwersytet Łódzki w Służbie Społeczeństwa i Nauki”, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Zasłużony Nauczyciel PRL) i innych (np. Medal Holenderskiego Instytutu Ekonomicznego w Rotterdamie, Medal WSE w Bratysławie).

Przy tak bogatym życiorysie musi zaskakiwać bardzo aktywny udział Profesora Prochowskiego w działalności Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego. Jego współpraca z PTE miała miejsce w całym praktycznie okresie jego działalności akademickiej, a także po jej zakończeniu. Już w 1972 r. uhonorowano go Złotą Odznaką PTE. Znacząco wspomagał inicjatywy Zarządu Oddziału Łódzkiego PTE w czasie pełnienia funkcji dziekańskich. Najwięcej jednak zrobił dla tej organizacji pełniąc funkcję Prezesa PTE Oddział w Łodzi. Funkcję taką pełnił w latach 1989 – 2002, a więc w trudnym okresie początków polskiej transformacji. Z powodzeniem przeprowadził organizację przez ten trudny okres i dzięki niemu możemy obecnie kontynuować jej działalność. Po zakończeniu sprawowania tej funkcji nadano mu godność Prezesa Honorowego PTE Oddział w Łodzi.

Profesor Prochowski aktywnie uczestniczył również w działalności władz krajowych PTE. Był członkiem Zarządu Krajowego PTE oraz członkiem Prezydium ZK PTE. Przez kilka ostatnich lat pełnił funkcję członka Sądu Koleżeńskiego. W 2000 r. otrzymał jako jeden z pierwszych najwyższe odznaczenie Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, Złotą Odznakę Honorową PTE z Wieńcem.

Profesor Zdzisław Prochowski zmarł 28 grudnia 2007 r. w Poznaniu.

Żegnaj Drogi Profesorze.

Stanisław Rudolf